

[Flygaard.]

skrivningsgrundlaget blev for snævert, hvis man pludselig går over til, især for de nye foretagender, kun at kunne afskrive inden for et overskuds rammer. Jeg ville foretrække, at man fik afskrivningsmulighed inden for et opsparingsområde.

(Kort bemærkning).

Erlendsson (FP):

Dette lovforslag får, hvis det gennemføres, i høj grad tilbagevirkende kraft. Det er jo sådan, at de, som investerer i skibe, er bundet af en sådan investering i op til 11 år, og de må lægge deres økonomi an på en sådan årrække, for at det kan lade sig gøre.

Med hensyn til de sidste bemærkninger fra finansministeren vil jeg gerne sige, at det naturligvis er vigtigt for en regering at holde sig, men spørgsmålet for landet må være: til hvilken pris er det, man vil holde sig? Ét er også, hvad man siger i en tiltrædelseserklæring, et andet, hvad man gør efterhånden, og jeg tror, at man snart vil konstatere, at ud fra et borgerligt synspunkt vil denne regering blive en meget dyr regering.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg må sige til finansministeren, at jeg med hensyn til fiskerflåden sagde, at vor liberale fiskerflåde kunne komme i fare. Den kan forsvinde ved, at en anden form end den, vi har i øjeblikket, bliver den almindelige, og derved ville man gøre den danske fiskerflåde mindre effektiv.

Endvidere vil jeg gerne spørge finansministeren: tror finansministeren, at lønmodtagere, efter at dette forslag er gennemført, ønsker at investere i skibsfarten?

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af ligningsloven [af Grünbaum m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 110) findes i tillæg A. sp. 1967, fremsættelsen i tidenden sp. 2876).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Finansministeren (Anders Andersen):

Forslagsstillernes hensigt med det foreliggende forslag om ændring af ligningsloven er at hindre urimelig udnyttelse af reglerne om skattemæssige afskrivninger, nedskrivninger og henlæggelser.

Forslagsstillerne siger i bemærkningerne, at skattepligtige personer ved hjælp af disse regler har mulighed for at komme ned på en skattepligtig indkomst, der er så lav, at et flertal i befolkningen ikke finder det rimeligt. Det er jo i debatten om disse problemer blevet almindeligt at tale om nulindkomster. Forslagsstillerne har dog ikke begrænset deres forslag til tilfælde, hvor indkomsten bringes ned til nul. Det forstås jeg i og for sig godt nok. Det ville vel virke lidt urimeligt, hvis man sagde, at man kunne gå ned til sådan et par tusinde kroner over nul, og derfor er der altså ikke i selve forslaget sat nogen nulgrænse eller bare en grænse lidt over nulgrænsen.

Forslagsstillerne har altså valgt at lægge vægt på, om indkomsten er lavere end skatteyderens privatforbrug. Hvis det er tilfældet, skal indkomsten i princippet sættes til et beløb lig med privatforbruget. Det skal dog kun gælde, hvis skatteyderen har foretaget en række afskrivninger m. v., der er opregnet i lovforslaget. Indkomsten skal dog ikke kunne forhøjes med et beløb, der er større end de foretagne afskrivninger.

Hvad angår selve tankegangen bag dette oplæg, kan jeg sige, at jeg da har megen forståelse for det, der ligger bagved, altså forståelse for, at det måske kan virke lidt urimeligt, at man kan komme ned på disse nulindtægter og have en meget lav indkomst, nogle har endda minusindkomst og et stort privatforbrug.

Som forslaget her er fremsat, er der efter min opfattelse tale om en lang række problemer, og det vil efter min vurdering i en lang række tilfælde gribe helt urimeligt ind

[Finansministeren.]

over for den praktiske virkelighed. For den, der lige har etableret sig med en ny erhvervs-virksomhed, er det jo ikke ualmindeligt — jeg kan måske endda også sige, at det kan være naturligt. — at der går nogle år, før virksomheden kaster så meget af sig, at der i og for sig er basis for at kunne klare sig for virksomhedens afkast. Det medfører, at indkomsten i de første år ikke kan dække selv et forholdsvis beskedent privatforbrug hos indehaveren og hans familie.

I de første år må man så tære på kapitalen eller optage lån for at kunne få virksomheden sat i gang, altså indtil virksomheden kommer til at kaste nok af sig. Jeg synes, det ville virke helt urimeligt, hvis man i sådanne tilfælde ikke kunne foretage, hvad jeg ville kalde ganske normale afskrivninger, og at man derfor måske skulle sættes i skat af en indtægt, som ikke stod i forhold til det, der var den faktiske situation. Hvis ikke man kan foretage nogen afskrivning, så kan man altså ikke tilgodese den nedslidning af produktionsapparatet, der i den periode alligevel fandt sted på ganske normal vis.

I øvrigt knytter der sig mange andre praktiske problemer til selve forslaget, når man begynder at ville opgøre efter privatforbruget og tage privatforbruget som udgangspunkt. Jeg har en fornemmelse af, at man måske tror, at det med opgørelse af privatforbrug er sådan en enkel foreteelse, for hvad er egentlig privatforbrug? Der vil jo i mange tilfælde være vilkårligheder i vurderingen af et privatforbrug. Hvis man f. eks. har hjemmegående børn, der studerer, så har man efter gældende regler et større privatforbrug, men hvis man sender børnene ud og betaler dem de samme penge, som det koster at have dem hjemme, så er ens privatforbrug lavere. Hvordan vil det indvirke på denne situation, hvis privatforbruget nu pludselig skulle være den afgørende faktor? Der er nok også andre ting, der på offentligheden virker som et privatforbrug, men som efter skattemæssig praksis ikke er et privatforbrug. Hvis man har nulindtægter og et stort privatforbrug ved, at man tillader sig at bygge svømmebassiner o. lign., er dette anstødeligt. Men svømmebassiner som sådanne indgår ikke som led i

privatforbruget i den forstand; det indgår i beskatningen og de øvrige regler dér.

Der er mange ting, som alligevel fortsat vil være gældende, og som fortsat vil kunne skabe forargelse i befolkningen, og man vil altså ikke af den grund kunne få bortelimineret det, som forslagsstillerne sigter på.

Jeg tror også og må sige, at der jo stadig væk findes titusinder, der ansættes skønsmæssigt til privatforbrug, og som ikke er regnskabsførende af den ene eller den anden grund. Disse titusinder ville nu pludselig komme i den situation, at privatforbrugets højde var aldeles afgørende for, hvilke afskrivninger man kunne foretage på den erhvervsvirksomhed, man havde. Der ville blive idel diskussion om dette privatforbrugs størrelse. Incitamentet til at holde privatforbruget, jeg havde nær sagt lavere end hidtil, ville naturligvis blive større, for så kunne man skrive sin indtægt det længere ned. Jeg ville forudse, hvad forslagsstillerne formodentlig har overset, at dette lovforslag, hvis det gennemførtes i sin foreliggende form, ville forøge antallet af skattesager i et omfang, som man nok slet ikke har forestillet sig. Det er ikke en forøgelse af skattesagernes antal, vi har behov for, tværtimod. Vi har behov for en formindskelse af skattesagernes antal.

I denne forøgelse af skattesagernes antal ligger jo også, at det vil medføre en betydelig udvidelse af de administrative myndigheder, der skal beskæftige sig med en sådan vurdering. Vi ville altså få titusinder af nye vurderinger af, hvordan et privatforbrug skal fastsættes.

Jeg skal nøjes med at fremføre disse relativt få eksempler på, hvor mange problemer der egentlig er i den tankegang, forslagsstillerne her har rejst. Jeg tror, at dette forslag trænger til en meget grundig udvalgsbehandling, en meget grundig overvejelse, og det trænger, hvis man skal løse problemet, måske også til en nytænkning, men det ved jeg ikke om man er i stand til at foretage. Man skal efter min opfattelse være forsigtig med ikke nu at gennemføre en lovgivning, der straffer ti tusinde mindre, selvstændige erhvervsdrivende for måske at få fat i nogle enkelte af disse såkaldte nulindtægter. En sådan udvikling ville jeg nødig medvirke til.

Glistrup (FP):

I sin fremsættelse anfører hr. Grünbaum som begrundelse for dette lovforslag, at der i befolkningen er en udbredt irritation over den ulige behandling af skatteyderne, men hvis man så tænkte sig forslaget gennemført, ville der ganske givet stadig væk i befolkningen være en udbredt irritation over den ulige behandling af skatteyderne; det her vil ikke hjælpe et hak. Vort skattesystem er i den grad gået i forrådnelse, at den eneste måde, man kan løse det spørgsmål på, som hr. Grünbaum peger på, er at give skatteyderne en lige behandling derved, at alle bliver nulskatteydere. Der er ingen muligheder for at løse problemet på nogen som helst anden måde. Vi må simpelt hen afskaffe indkomstskattesystemet, hvis det er det problem, hr. Grünbaum vil løse.

Men når man så kigger på selve forslaget, ser man jo, at det helt afgørende kriterium i den lovtekst, som hr. Grünbaum har foreslået, er ordet privatforbrug. Og så spørger man: hvad forstår man i grunden ved det? Når man læser forslaget, ser man, at hr. Grünbaum siger: ja men det skal vi skam ikke bekymre os om, for det er noget, som skattemyndighederne dagligt arbejder med i praksis og kender ud og ind. Derfor skal vi overhovedet ikke diskutere det spørgsmål. Men det er forkert, hr. Grünbaum. Det ord, privatforbrug, som man bruger i den daglige skatteligning, har relation til, når man skal afstemme, om der kan være nogenlunde reason i en given selvangivelse, eller om man skal lave en skønsmæssig forhøjelse. Men det er jo slet ikke det, der er tale om her. Her kræver en lovtekst, at man præcist får fastslået, at privatforbruget er 123.812 kr., eller hvor meget man nu vil sætte det til. Derfor kræves der helt præcise kriterier for at finde frem til, hvad det er for et privatforbrug, vi her sigter efter.

Vi har prøvet det én gang før i dansk skattelovgivning, ved den præmieopsparingslovgivning, vi havde i 1950'erne, og med en meget stor fiasko. Vi kan, ud over de eksempler, finansministeren nævnte, spørge: hvis nu en mand på 1 år f. eks. har betalt 1 mill. kr. i indkomstskat, fordi han har haft en spekulationsavance året før, vil det så sige, at hans privatforbrug er blevet 1 mill. kr. større? Hvis et ungt eller ældre par

sætter bo og køber møbler, køber malerier, og hvad de nu ellers gør, betyder det så, at i det år, hvor de anskaffer deres indbo, er deres privatforbrug særlig højt? Eller skal man ind på at regne med nogle afskrivningsregler efter, om man har støttet kunsten ved at købe en eller anden Robert Jacobsen skulptur, eller hvad man nu har købt, for at finde ud af, hvordan det fordeler sig med hensyn til privatforbruget? Kriteriet er aldeles håbløst, aldeles umuligt at have med at gøre.

Men så kan man jo angribe det på en anden måde. Hvem er det, man i praksis vil ramme ved at sige, at disse frie afskrivninger skal begrænses? Ja, det er simpelt hen dem, der er nyetablerede, dem, som må betale afdrag på deres gæld, ved at de har etableret sig, og som derfor ikke har råd til at opretholde det privatforbrug, der er nødvendigt for at leve, uden at de pågældende samtidig har disse frie afskrivninger og derigennem kan opnå at få reduceret deres skattetilsvær i de år, der er tale om. Man kan selvfølgelig sige, at det er ligegyldigt med disse nyetablerede, og det er jo i god pagt med socialdemokratiets almindelige økonomiske politik, der vil konservere og bevare de allerede etablerede storvirksomheder og gøre det umuligt og svært for nye at vinde frem. Men det er absolut ikke det, der er fremskridtets vej, hr. Grünbaum. Det vil virke aldeles asocialt og umoralsk med et forslag som det, hr. Grünbaum har fremsat.

Hvad vil virkningen være, når man så har beskattet en mand af et privatforbrug, der overstiger hans indkomst? Ja, det vil så sige, at den indkomst, som han tidligere har fået beskattet og har sparet op af, nu skal rammes i form af, at den bliver beskattet én gang til, fordi man beskatter privatforbruget. Eller omvendt: hvis man har beskattet privatforbruget et år, hvor indkomsten ikke har svaret til det, så bliver indkomsten, når den kommer til at svare til det og man kan indfri gælden, endnu en gang beskattet efter den grünbaumske skatteskala med de 65-67 pct., som man har beskattet det med før. Altså fordi folk har deres indkomster fordelt over flere år, så bliver de reelt beskattet med 130 pct. i stedet for kun at blive beskattet med de 65 pct. Det et forslag, som helt igennem er bygget på det, vi talte om før, forargelsens og misundelsens

[Glistrup.]

grundlag, og det er et rigtig dårligt grundlag at lovgive på. Det er ikke det, vi sidder herinde for.

Enggaard (V):

Lovforslaget går ud på, at man ikke ved afskrivninger kan nedbringe den skattepligtige indkomst til mindre end privatforbruget, idet der dog er gjort en undtagelse for de afskrivninger, som er bundet til det enkelte år, f. eks. bygningsafskrivninger.

Dette forslag ser jo meget enkelt ud, men efter venstres opfattelse er det det ikke. Jeg tror også, hr. Grünbaum meget vel ved, at der er overordentlig store problemer knyttet til et sådant forslag, for ellers ville dette forslag vel have været fremsat for længst, f. eks. allerede i den tidligere regerings tid, for der er jo gået meget lang tid, siden man fra socialdemokratiets side har ført tale frem om dette emne.

Den frygt, vi i venstre har for dette lovforslag, er knyttet til, at det vil virke urimeligt over for en række erhvervsdrivende, som sidder i vanskelige vilkår. Det vil f. eks. virke urimeligt over for nyetablerede, der i de første år af deres virksomhed utvivlsomt ofte vil komme i den situation, at deres privatforbrug er højere end det, som man ud fra regnskabet kommer frem til. Askrivningerne kommer i en vanskelig situation i sådanne virksomheder.

Vi tror herudover, at forslaget vil påføre skattemyndighederne helt urimelige byrder ved vurdering af, hvad der dækker sig under begrebet privatforbrug, og det er jo ikke rigtigt, at de allerede foretagne opgørelser i regnskaberne er en tilstrækkelig målestok for, hvad der ligger i begrebet privatforbrug i denne henseende.

Men når vi ser dette lovforslag i dag, hænger det utvivlsomt sammen med, at der har været ført en debat i forbindelse med begrebet nulindkomster, og at de provokationer, der har været fremme i den forbindelse, utvivlsomt er anledningen til, at hr. Grünbaum i dag lægger sit forslag frem.

Det er altså ikke med velvilje, vi fra venstres side behandler dette forslag, for vi betragter det som ret urealistisk at gå ind i problemerne på den måde, hr. Grünbaums forslag gør det.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det radikale venstre er tilhænger af dette lovforslag, hvis det har den virkning, som ordføreren for forslagsstillerne tror det har, nemlig at vi kan komme disse oplagte misbrug til livs. Men det er jo dér, der kommer en frygt ind hos mig. Mine tvivl begynder med dette: kan det nu virke?

Finansministeren sagde for et øjeblik siden, at dette forslag trængte til en grundig udvalgsbehandling, og jeg er ganske enig med ham. Jeg vil meget gerne have det grundigt belyst af administrationen, men det lader jo til, at dette med den grundige udvalgsbehandling gælder alle de lovforslag, også finansministerens eget, som vi denne fredag eftermiddag står og diskuterer.

Når jeg har tvivl om, at det bliver så nemt at have med at gøre, som den tidligere finansminister, hr. Grünbaum, anfører, så er det på grund af de bemærkninger, hr. Grünbaum anvender i sin skriftlige fremsættelse. Han siger, at dette begreb, et privatforbrug, jo er noget, som skattemyndighederne er helt fortrolige med, og som man dagligt arbejder med i praksis, og at anvendelsen af det i den her foreslåede sammenhæng ikke vil stille nye krav til skatteadministrationen.

Det lyder jo alt sammen vældig godt, men der er rigtignok nogle bemærkninger at gøre til det, for det vil jo stille de nye krav til skatteadministrationen, at alle lønmodtagere, der nu går over til at benytte sig af det og når ned på nul, inddrages; de skal til at ansættes. Altså stiller det nye krav til skatteadministrationen, og hvis man skal behandle sagerne mindst lige så godt, som man gør i dag — og det er ikke godt nok, det er vi jo enige om, ikke mindst hr. Grünbaum har jo påtalt det mange gange — så må det altså kræve udvidelse af administrationen.

Endelig er der dette begreb, som skattemyndighederne er fortrolige med, nemlig privatforbruget. Ja, der er da vist grund til at gøre opmærksom på, at skattemyndighederne ikke i nær samme omfang er fortrolige med dette begreb. Jeg står her med en notits fra Aarhus Stiftstidende — men jeg kunne jo gribe en næsten hvilken som helst avis på denne tid af året — og der siger en mand, der har været udsat for dette begreb: jeg er

[Bernhard Baunsgaard.]

blevet træt af skattevæsenets vilkårlige ansættelse af min skattepligtige indkomst. Det er uudholdeligt at være under evig mistanke, og jeg har ikke råd til at betale skat af penge, jeg ikke har tjent.

Det må dog vist med, når vi skal drøfte problemerne. Men når det er nævnt, så må jeg sige, at jeg er helt enig med de ordførere, der har sagt, at der er drevet en helt utilstedelig provokerende optræden fra visse skatteyderes side, og jeg kan kun sige, at vi i udvalget vil være parat til at arbejde med på at fange disse. Når man kan opleve, at en ikke ganske ukendt skatteyder i dette land har et fradrag på en 4—5 mill. kr., i landets aviser den ene gang efter den anden bekendtgør, at han har en trækprocent på nul med en indtægt på en 4—5 mill. kr., så mener jeg, at denne skatteyder på en ganske utilstedelig måde unddrager sig pligten over for det samfund, hvis goder vedkommende i øvrigt er parat til at sætte sig i besiddelse af på ethvert punkt, så vidt jeg forstår.

Jeg gad vide, om det, vi talte om for kort tid siden, nemlig afskrivningsreglerne, er det eneste, der i denne forbindelse skal undersøges af udvalget. Her vil jeg henvise til en artikel af hr. Folmer Hansen, som stod i Politiken for onsdag den 20. marts, hvori han sagde: Jeg tror, at Ølgaard, Grünbaum, Anders Andersen og hele borgermusikken er på vildspor, når man tror, at en nulprocent, hvor der er tale om at 4—5 mill. kr. skal unddrages beskatning på ét år, skyldes afskrivning. Der må være tale om andre fisduser.

Jeg håber, at vi får tid til at undersøge det, for hvis der overhovedet findes en mulighed for at komme dette til livs, så vil man kunne regne med, at vi er parat hertil.

Stetter (KF):

Den konservative gruppe erkender, at det hårde skattetryk giver utilfredshed med, at nogle skatteydere nedbringer deres indkomster til nul, hvad enten det sker af lyst eller på grund af tvungende omstændigheder. Vi erkender med andre ord, at der bag det foreliggende forslag ligger et rimelighedshensyn, som vi har fælles med forslagsstillerne.

På den anden side indeholder forslaget bestemt ikke nogen forenkling af indkomstskattereglerne, tværtimod. Der er tale om

en yderligere komplikation, og det er særdeles betænkeligt at gennemføre nye komplicerede regler. Forslagsstillerne siger ganske vist i fremsættelsestalen, at der ikke kræves en nøjagtig opgørelse af den enkeltes privatforbrug. Betragtningen holder ikke, for skal man konstatere, om der er afskrevet, henlagt eller indskudt således, at indkomsten er bragt ned under privatforbruget, ja, så må man nødvendigvis ifølge sagens natur vide, hvor stort privatforbruget er. Jeg er enig med finansministeren i, at vor skattelovgivning ikke indeholder nogen autoriseret definition af, hvad privatforbruget omfatter. Der kan nævnes mange eksempler, hvor det vil volde store vanskeligheder uden en nøjagtig definition. Finansministeren har nævnt nogle, så jeg skal undlade at komme ind på den side af sagen.

Forslaget vil få en række urimelige virkninger for skatteydere, der ikke er inde i en økonomisk stabil udvikling. Jeg tænker her på alle nyetablerede, hvor det er ganske almindeligt, at virksomheden i de første år giver et meget ringe overskud. Det er ofte nødvendigt for den nyetablerede at finansiere privatforbruget enten ved at optage lån eller ved at spise af en formue. Det samme gør sig gældende for mange ældre selvstændige, som ofte driver deres virksomhed med mindre og mindre overskud.

Endelig har en række erhverv store konjunkturudsving, hvor en manglende afskrivningsret i enkelte år vil virke helt urimelig. Jeg tænker på f. eks. landmænd, der i visse år kan risikere lave indtjening, der ligger under deres nødvendige privatforbrug. Såfremt sådanne næringsdrivende med dårlig rentabilitet og likviditet skal betale skat, kan det føre til massekatastrofer.

Den konservative gruppe har sympati for forslaget. Vi ønsker at komme misbrug til livs. Vi er imidlertid betænkelige ved administrationen og ved at ramme en masse uskyldige personer og virksomheder. Vi er — det skal jeg sige til slut — parat til at lade os overbevise i udvalget. Men vi skal overbevises af kendsgerninger.

Børge Johansen (CD):

Dette forslag tiltaler os mere, end finansministerens forslag om ændring af afskrivningsloven gjorde. Jeg skal ligesom hr. Stetter forskåne tinget for at opregne en række

[Børge Johansen.]

eksempler på spørgsmål, man kunne stille, med hensyn til hvad der er privatforbrug. Det kan vi vist alle sammen stille en masse spørgsmål om. Jeg nærer den samme betænkelighed, som finansministeren og andre ordførere har givet udtryk for med hensyn til bestemmelsen af privatforbruget, og jeg nærer ligeledes betænkeligheder med hensyn til nyetableringer, men indtil videre tager jeg til efterretning, at forslagsstillerne mener, det er spørgsmål, som vil kunne løses af skattemyndighederne. Men det kan vi senere komme tilbage til.

Ømann (SF):

Vi har lavet et indkomstskattesystem. For en halv time siden diskuterede vi ét sikkerhedsnet, én lapning, én bortskæring af bylder, og nu skal vi snakke om noget andet, som i og for sig har samme adresse. Må jeg sige med det samme: jeg synes, det er, under de rådende omstændigheder, et godt forslag. Det indgik i aftalen mellem S og SF, så det er selvfølgelig ikke unaturligt, jeg siger det.

Når der nu gives udtryk for betænkeligheder med hensyn til, om man kan administrere dette, så vil jeg bare sige, at dette privatforbrug er noget, man i den grad er vant til at håndtere helt ned i ligningskommissionerne, det er en bastion i dansk skattelovgivning, det er en bastion i dansk skatteadministration. Det er ikke rimeligt at anføre, at da vi havde en præmieopsparingsordning, som for en gangs skyld var ordnet sådan, at det, man havde opsparret, skulle være reel opsparing og nettoopsparing, så voldte det besværligheder. Hvem voldte det besværligheder for? For dem, der ikke førte regnskab, for lønmodtagerne. Der var besværlighederne. Der var ingen besværligheder for det store antal erhvervsdrivende, som fører et rigtigt regnskab, og dette antal er steget betydeligt, siden vi havde denne præmieopsparing.

Vi fordømte engang den konservative døde sild, dette, at man ville basere al skatteudskrivning på forbrug. Det kan heller ikke anføres som et modargument, for det var en helt anden og meget mere omfattende ordning, der her var tale om, som virkelig ville have voldt administrative vanskeligheder.

Nu går venstre imod dette forslag. Det begriber jeg ikke. Man har lige diskuteret et sikkerhedsnet af lignende karakter. Det er ikke svært at finde ud af, hvad privatforbruget er. Det er noget af det mest veldefinerede, man har i dansk skatteret. Hr. Glistrup nævnte forskellige spørgsmål, f. eks. om det skal regnes med til privatforbruget, at man køber et maleri i årets løb. Selvfølgelig skal det da det. Selvfølgelig skal det også regnes med, hvis man foretager forskellige andre private anskaffelser af varig karakter. Det ligger ganske fast.

Det er sagt, at dette her er et lidt populistisk forslag, fordi det er et udslag af kampagnen imod nulindkomster. Ja, det er det måske nok. På den anden side vil jeg sige, at man her rører ved nerven i skattekontrollen. Man får opmærksomheden henvendt på det, som er den eneste mulighed for at finde ud af, om folk har snydt eller ikke snydt, nemlig en bedømmelse af deres privatforbrug, af deres levevis, af deres sommerhus, deres biler osv. Og det er vel også derfor, at det forrige forslag, som kun rammer en snæver gruppe, kan man fra regeringens side gå ind for, men dette her, som virkelig rammer i centrum, kan man ikke gå ind for.

Det, som er sagens kerne, er jo sådan set det notat, som vi har fået i skatte- og afgiftsudvalget fra Danmarks Statistik, hvori der siges, at der snydes bravt for en 10—15 mia kr. Det er jo meget betegnende, at man får en så neutral udtalelse som tekst til dette notat, at det kan man jo egentlig ikke med sikkerhed vide noget om. Jeg synes nok, at hvis vi har en nationalindkomststatistik, som ikke kan sammenlignes med indkomststatistikken, uden at der skal være et slør på 10—15 pct., hvordan skal vi så kunne planlægge her i landet?

Det blev sagt, at skatteyderne slet ikke ved, hvad deres privatforbrug er. Jeg vil da sige, at hvis der er noget, skatteyderne er fortrolige med, så er det, hvad deres privatforbrug er. Der er ikke noget dér, der kommer bag på dem, det skal jeg love for.

I denne forbindelse vil jeg gerne minde om det forslag, som ligger til behandling i skatte- og afgiftsudvalget om, at vi nu skal have skattebøger igen. Jeg synes, det var et meget godt supplement til dette forslag, om vi genindførte skattebøgerne, og så vidt jeg husker, udtalte den socialdemokratiske ord-

[Ømann.]

fører sig også for, at vi skulle genindføre skattebøgerne.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg må sige, at vi fra kristeligt folkepartis side ser positivt på tanken om gennemførelse af dette lovforslag, og det kan vel ikke undre, når jeg selv har fremført tanker af lignende art om, at man ikke måtte kunne afskrive over privatforbruget.

Men det, som i al fald hidtil har holdt mig tilbage fra at turde fremsætte det som et forslag — nu har jeg jo heller ikke den viden, som den fhv. finansminister på dette område har — er dette: hvad er privatforbruget? Jeg har en smule erfaring med ligningskommissionen. Det blev ganske vist fra SF sagt, at ligningskommissionen er et sted, hvor man ikke har den viden, man har højere oppe, dér ved man udmærket, hvad privatforbruget er. Nej, så sandelig ved vi ikke, hvad privatforbruget er. Det er særdeles vanskeligt at skulle sidde og vurdere menneskers privatforbrug. Det bliver altså et dilemma, men jeg vil da tro, at der muligvis på en eller anden måde kan findes en løsning på dette problem. Jeg ved ikke, om man kan finde frem til en mellemproportional mellem de forskellige privatforbrug, man har, eller hvordan det nu skal findes, men i al fald er der så meget positivt i forslaget, at jeg synes, vi kan tilslutte os det og støtte det, for så vidt det er muligt at udforme det sådan, at det bliver muligt at administrere det.

Nu får jeg måske skyld for, at jeg gentager mig selv, når jeg siger: hvad med lønmodtagerne? Udelukker man ikke igen disse — i al fald at dømme efter bemærkningerne her — fra at investere i erhvervslivet? For mig er det stadig væk vigtigt, at vi får lønmodtagerne ind i erhvervslivet, således at vi ad den vej får det til at vokse frem, som man snakkede om før i tiden, nemlig det demokrati, hvor vi alle er fælles om dette samfund, så vi ikke har denne klassedeling: dér er lønmodtagerne, og dér er erhvervslivets folk, således at vi var mere fælles om vor ejendom, om dette lands værdier. Det er muligt, jeg ikke helt har forstået, at det også er med eller muligvis kan komme med i dette forslag. Jeg kan bare ikke se det.

Som sagt er vi positivt indstillet over for forslaget, men vi mener, vi må have flere oplysninger, såvel om de almindelige afskrivninger, der foregår i øjeblikket over privatforbruget, som om de mulige investeringer i erhvervslivet i fremtiden, altså en prognose over dette, hvis man gennemfører dette forslag. Det er selvfølgelig forudsætningen for, at vi kan være med til gennemførelse af dette lovforslag.

Knud Jespersen (DKP):

Det er sagt tidligere i debatten, at hvis dette lovforslag går i retning af at inddrage al fortjeneste under beskatning og finde en form til at undgå nulindtægterne, så er det et godt lovforslag.

Vi ser med megen sympati på dette forslag. Jeg vil tillade mig at erindre om, at det, vi i dag har diskuteret, alt sammen har bekræftet, at der er noget alvorligt galt med vort skattesystem. Jeg vil ikke drage den konklusion, som andre ordførere har draget, at man så skal afskaffe indkomstbeskatningen. Jeg husker, at hr. Glistrup engang i en radiodiskussion med mig nævnede, at det jo var en provokation med dette nul, for ellers var det rimeligt, at alle betalte skat af deres fortjeneste, hvis det kunne ske efter en demokratisk målestok.

Om dette problem kan klares igennem forslagsstillernes forslag, er lidt svært at sige. Jeg tror stadig væk, at det er nødvendigt, at man får en dybtgående reform og også en reform af den art, som vi har peget på: at man kunne gøre de første 30.000 kr. skattefri. Hvis man skal bruge administration på dette, og det skal man, så forudsætter det jo, at man flytter noget af vægten fra den hidtidige administration, hvor man har bearbejdet lønindtægter, man næsten på forhånd kendte i søvne, og hvor man har tvunget lønmodtagere, hvis indtægter man kendte, til at afgive ikke én, men to selvangivelser. Man burde i stedet for at bruge arbejdskraft på denne side af sagen, som jo i virkeligheden er ret så nytte- og værdiløs, sætte ind over for millionærer med nulindtægter, for det, at en millionær har en nulindtægt, burde i sig selv være nok til at påkalde opmærksomheden, også for den sags skyld, hvis man opgiver symbolske indtægter på 5.000 eller 10.000 kr. Det er jo ikke så lang tid siden, offentligheden blev

[Knud Jespersen.]

rystet af denne greve, der blev dømt i en ret, og som havde et privatforbrug på 323.000 kr. om året. Der var privatforbruget ganske klart gjort op. Jeg tør ikke sige, hvad han har brugt disse penge til, men han var alligevel skattefri. Vi ser altså med megen sympati på, at man sætter ind, men jeg vil endnu en gang understrege, at alt dette viser nødvendigheden af, at vi skærper afskrivningsbestemmelserne og kontrollen.

Og må jeg så have lov til at drysse lidt malurt i bægeret. Det er jo ærgerligt, at hr. Grünbaum først kommer med forslaget nu. Det havde været dejligt, om dette forslag var kommet, mens socialdemokratiet og SF havde magt dertil. Bevares, nu kommer det, og vi synes, det er sympatisk, og vi vil være så positive, som vi nu formår. Forhåbentlig er dette tilstrækkeligt. Hr. Ømann talte om forslaget om skattebøger eller offentlige tilkendegivelser af, hvordan skatteligningen så ud, og jeg erindrer også om, at det jo er et af de forslag, vi har peget på. Vi mener nemlig, det er nødvendigt for at få en demokratisk skatteordning, at man beskatter al faktisk fortjeneste. Vi vil godt være med til et bundfradrag på de 30.000 kr. til erstatning for alle andre fradrag og til, at man sætter ind imod de store indtægter og afskaffer det, som af alle kun kan betegnes som asocialt, at man kan være millionær år efter år og alligevel unddrage sig beskatning.

Flygaard (DR):

Fra retsforbundets side forstår vi for så vidt godt hr. Grünbaums lovforslag og hensigten med det, men vi tvivler måske en lille smule på, om forslaget får de virkninger, der er tilsigtet, men det vil måske vise sig hen ad vejen. Vi har forstået, at hovedsigtet egentlig er, at der kun kan foretages afskrivning inden for det beløb, der i den enkelte regnskabsperiode måtte være sparet op, og dette synspunkt, må jeg i hvert fald sige, har vi megen forståelse for.

Forslaget kommer efter sin ordlyd også til at ramme områder, hvor det næppe kan

være tilsigtet. Jeg tænker her på de mindre erhvervsdrivende, der jo har været, er og også fremover vil være ude i en meget skarp konkurrence fra de større erhvervsvirksomheder. Vi kan ikke læse forslaget på anden måde, end at den lille erhvervsdrivende, der opretholder et vist privatforbrug ved at tære på sin formue, ved at spise den op, faktisk ved forslaget bliver beskattet to gange. Det synes vi ikke er rigtigt, og det kan formentlig heller ikke være meningen, at socialdemokratiet vil denne befolkningsgruppe til livs med dette forslag. Det kan vi meget vanskeligt forestille os. Det ligger selvfølgelig helt klart, at en sådan virkning af forslaget kan vi for vort vedkommende ikke acceptere. Vi har den opfattelse, at problemet måske kan klares ved at sige, at forslaget ikke får virkning for primær erhvervsvirksomhed af materiel karakter, men kun for sekundær erhvervsvirksomhed og erhvervsvirksomhed af finansiel karakter. Vi kan fra vor side ikke acceptere, at personer med store indkomster og et stort privatforbrug, gennem nulindkomster ikke bidrager til den fælles samfundshusholdning.

Jeg vil gerne gøre et par bemærkninger om privatforbruget med henblik på opgørelsen af samme. Det er ikke rigtigt — jeg vil nærmest sige, at det nok er gas — når man peger på, at privatforbruget ikke kan opgøres. Jeg kender i høj grad problematikken fra 6 år i statens ligningsdirektorat og ude hos ligningsmyndighederne. Hvad man ikke køber det ene år, køber man det andet år, dvs. privatforbruget bliver fra år til år og hen ad vejen udjævnet. Der har været et par bemærkninger om den skønmæssige ansættelse, men dér synes jeg ikke man må glemme at tage i betragtning, at baggrunden for den skønmæssige ansættelse jo simpelt hen er den, at der ikke har foreligget et regnskab, som kunne danne grundlag for opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Jeg ser ikke nogen større vanskelighed i at beregne et privatforbrug ud fra de skattemæssige oplysninger.

Til sidst skal jeg gøre den bemærkning, at

[Flygaard.]

mange af de problemer, som man har forsøgt at løse med det foreliggende lovforslag, efter vor opfattelse kan løses langt bedre ved en omlægning af beskatningen. I samme retning vil det måske også virke, om man i folketinget kom i gang med en virkelig udgiftsreform; der kan, eller måske snarere bør, ikke herske nogen tvivl om behovet for en sådan.

Arentoft (FP):

Hr. Ømann nævnte, at hvis en person købte et maleri, så skulle det selvfølgelig gå ind i privatforbruget. Jeg vil godt spørge hr. Ømann, hvorledes han har tænkt sig at det skal administreres. Skal hver eneste dansk borger gøres regnskabspligtig og kunne dokumentere, hvad han har købt og ikke købt osv. osv.? Hvorledes skal man behandle spørgsmålet, såfremt man nu har købt maleriet af en bekendt, således at man ikke har nogen form for kvittering og den slags ting? Jeg kan altså ikke se andet, end at der ligger en fantastisk administration, hvis man overhovedet vil prøve at tænke på noget sådant.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Grünbaum*) (S):

Jeg vil gerne takke for modtagelsen. Jeg synes, det har været en meget venlig modtagelse, lovforslaget har fået. Bortset fra regeringen og regeringspartiet er der jo givet udtryk for, at man gerne vil se på det. Ja, hr. Glistrup var jo heller ikke særlig venlig.

Til hr. Glistrup vil jeg gerne sige, at dette med, at vi jo kan afskaffe indkomstskatten, hvis vi vil afskaffe problemerne, hører vi nu, hver eneste gang vi har en skattedebat, og jeg vil i hvert fald ikke oftere reagere på det. Hr. Glistrup må naturligvis have denne mening, men så må vi andre prøve på at lave skattesystemet bedre. Det svarer jo trods alt til, at hvis et menneske har en stærk hovedpine, så skal man sige: ja vel, den kan du blive fri for; vi hugger hovedet af dig. Det er jo det, hr. Glistrup siger. Det kan vi andre ikke leve med. Vi vil gerne bevare hovedet, og vi vil også bevare hovedet koldt, når vi skal arbejde med disse problemer, og det er altså det, vi prøver på.

Der er nævnt noget om, at det er umuligt

eller meget vanskeligt at opgøre privatforbruget, og dér har hr. Flygaard jo sagt det, der skal siges, nemlig at dér, hvor man har vanskeligheder med at opgøre privatforbruget, det er dér, hvor der ikke er afleveret noget regnskab. Det er dér, hvor skattevæsenet skal sidde og lave en skønsmæssig opstilling. Det skal fremgå af ethvert ordentligt ført erhvervsregnskab, hvordan formuebevægelserne er, og hvad der er privatforbrug.

Jeg har gennemgået disse problemer — det kan jeg da godt oplyse her — med de mest kyndige folk inden for skattevæsenet i Københavns skattedirektorat, og de har ingen indvendinger. Der kan være nogle småproblemer hist og her med gaver og den slags, men stort set er det altså noget, der fungerer, og det er noget, man allerede bruger i øjeblikket. Så der bliver altså ikke disse store administrationsomkostninger, og der bliver ikke brug for at ansætte en hel masse mennesker.

Jeg må sige, jeg var ærlig talt ked af finansministerens overvejende negative holdning over for forslaget. Grundig udvalgsbehandling vil vi jo altid gerne have, og nytænkning vil vi også gerne have, men det kunne jo også være, at finansministeren skulle begynde at finde på en smule nytænkning på dette område. Det kan jo ikke nytte noget, at hver gang der kommer forslag om ændringer af vores skattelovgivning, så skal det bare sables ned, og så kan det ikke lade sig gøre, og så kræver det så og så megen administration og hist op og kom her ned.

Det her er tænkt igennem, men det er da muligt, at det ikke er tænkt tilstrækkeligt igennem, og så er jeg i hvert fald meget modtagelig for nytænkning og forslag og vil gerne være med til i udvalget at se på det. Men der er altså efter alt, hvad der foreligger for mig, ikke nogen særlige skattetekniske problemer ved at arbejde med dette.

Så er der et andet stort spørgsmål, og det er spørgsmålet om, hvorvidt man så kommer til at ramme nogle mennesker, man ikke vil ramme. Det synes jeg er et reelt problem. Det er jeg ganske enig med finansministeren i. Det er ikke tanken, at vi her skal til at ramme småhåndværkere og folk, der etablerer sig, og som skal arbejde en virksomhed op osv., og jeg vil gerne være med til at se på den side af sagen. Det

[Grünbaum.]

kanne da godt være, at man skulle sætte et eller andet beløb, at man sagde, at hvis differencen ikke er større end sådan og sådan, så kan vi overveje det, eller så skal man ikke foretage sig noget. De eksempler, som hr. Stetter og flere andre nævnte, med, at man må tære på formuen, eller at man må låne sig frem i den første periode, viser jo, at man simpelt hen ikke har forstået dette forslag, for der står udtrykkelig i forslaget, at det er privatforbruget, opgjort under hensyn til formuebevægelserne. Jeg har da ikke i min vildeste fantasi tænkt mig, at hvis en ung erhvervsdrivende starter og ikke har indkomster i de første år og derfor må låne til en vis del af sit forbrug, så skal det beskattes som indkomst. Aldrig i min vildeste fantasi har jeg forestillet mig det, og det er da derfor sætningen: sammenholdt med formuebevægelsen, er formuleret i den paragraf. Akkurat det samme gælder, hvis de ældre erhvervsdrivende spiser formuen op, som det er sagt. Der er en nedgang i deres formue. Det har de lov til. De har lov til at spise deres formue op. Det skal de da sandelig ikke beskattes af. De skal da ikke underkastes indkomstbeskatning af den grund.

Jeg mener, at sådan som lovforslaget er formuleret, er det nogenlunde vandtæt. Jeg siger med vilje „nogenlunde“, fordi der kan være nogle småting, som jeg ikke har kunnet se. Der er nævnt sådan noget som gaveoverdragelser. Jeg tror, at man også dér tager fejl hos dem, der har nævnt det for mig.

Ja, jeg skal ikke gå videre ind i diskussion af dette forslag. Jeg er enig i, at vi må se på det under udvalgsarbejdet. Det er et forslag, der naturligvis trænger til at blive set efter. Der skal nogle eksempler på, og vi skal undersøge tingene, inden man kan give tilslutning, men jeg har da den fornemmelse og den forståelse, at der er megen sympati for forslaget, man vil gerne være med til det, også de, der har været noget kritiske, f. eks. de konservative, såfremt man under udvalgsarbejdet kan godtgøre, at det kan realiseres.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling:
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 8 medlemmer og 8 stedfortrædere til lønningsrådet for perioden 1. marts 1974-28. februar 1978.

(Jfr. tidenden sp. 2945).

Formanden:

Der er til dette valg anmeldt en valggruppe bestående af socialdemokratiets, det radikale venstres, det konservative folkepartis, centrum-demokraternes, kristeligt folkepartis og venstres medlemmer, i alt 126 medlemmer.

Valgt blev:

Medlemmer:

Jørgen Peder Hansen

Erling Dinesen

Otto Mørch

Erik Hansen

Adam Møller

Jes Schmidt

Enggaard

Holten

Stedfortrædere:

K. J. Mortensen

Normann Andersen

Thomas Have

Bilgrav-Nielsen

Juul-Madsen

Poul Boeg

Brøndsted

Poulsgaard

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af folketinget Bernhard Baunsgaard, Dagmar Andreasen, Dahlgaard, Gudme og Niels Helveg Petersen har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om, at personfradrag og skalagrænser i statsskatten reguleres i takt med lønudviklingen.

[Formanden.]

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udvalget om fysisk planlægning:

Udtræder: Orla Møller

Nyt medl.: Søgaard

Markedsudvalget:

Udtræder: Anker Jørgensen

Nyt medl.: Risgaard Knudsen

*Skriftlig fremsættelse af forslag.***Ordføreren for forslagsstillerne (Bernhard Børnsgaard) (RV):**

Herved skal jeg tillade mig at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om, at personfradrag og skalagrænser i statsskatten reguleres i takt med lønudviklingen.

Den måde, hvorpå personfradrag og skalagrænser i statsskatten reguleres, er en enkelthed i hele vor skattelovgivning. Denne enkelthed er imidlertid af indgribende betydning for skattetrykkets vægt i de forskellige indtægtsgrupper i befolkningen.

Det princip, vi hidtil har brugt, regulering efter pristallet, medfører, at skattetrykket forskydes nedefter. Da vi i sin tid indførte vor nugældende skattelov, udgjorde personfradraget en forholdsvis større del af lavtlønningerne, end de gør i dag. På samme måde rammes mellemindtægter af den gældende pristalsregulering af skalagrænserne i statsskatten, og i dag beskattes en forholdsvis større del af mellemindtægterne progressivt.

En tilbundsgående revision af vor skattelovgivning, så vi fik genskabt samme forhold som tidligere i beskatning for lavtlønninger og mellemindtægter, forudsætter en betydelig sparevilje hos regering og folketing, men selv om vi ikke kan genskabe forholdene, bør man i hvert fald ved fremtidige reguleringer regulere i takt med lønningerne.

Den fortsat kraftige inflation gør det endnu mere nødvendigt at gå over til det nye princip.

Under en fortsat høj beskæftigelse vil det forhold, at lønmodtagerne i lavtløns- og mellemindkomstområdet må se en stadig stigende del af indtægterne gå til skat, selv om udskrivningsprocent (statsskat) og skat-

teprocent (kommunale skatter) ikke sættes i vejret, medføre et pres for lønglidning.

Det må også antages, at planlæggere i stat og kommune næppe i tilstrækkelig grad vil være omkostningsbevidste, når de med sikkerhed kan regne med, at indtægterne gennem de personlige skatter til stat og kommune vil stige forholdsvis mere end befolkningens indtægter.

Hvis vi i sin tid havde gennemført princippet om regulering i overensstemmelse med udviklingen i lønningerne, ville der med den gældende udskrivningsprocent for statsskatten og de gældende skatteprocenter i kommunerne have været tale om mindre indtægter over personbeskatningen. Nedenfor er gennemregnet taleksempler til belysning af, hvordan beskatningen så ville have formet sig.

Det fremgår med al ønskelig tydelighed, at princippet med regulering efter lønindeks ville virke socialt ønskværdigt også i betragtning af, at vi nu arbejder ud fra reglen om, at sociale ordninger, folkepension, børnetilskud m. m. gives til alle.

Eksempler på virkningen af forslaget.

Skattepligtig indkomst for ægtepar: 46.000 kr.

	Efter gældende regler	Forslaget
	(pristal: 120)	(lønindeks: 150)
Statsskat	6.945 kr.	5.733 kr.
Kommuneskat		
(20 pct.)	6.960 -	6.200 -
Andet*)	1.144 -	930 -
	<hr/>	<hr/>
	15.049 kr.	12.863 kr.

dvs. en nedgang i skat på 2.186 kr. eller på ca. 14 pct.

Skattepligtig indkomst for ægtepar: 115.000 kr.

	Efter gældende regler	Forslaget
	(pristal: 120)	(lønindeks: 150)
Statsskat	32.535 kr.	29.985 kr.
Kommuneskat		
(20 pct.)	20.760 -	20.000 -
Andet*)	3.114 -	3.000 -
	<hr/>	<hr/>
	56.409 kr.	52.985 kr.

dvs. en nedgang i skat på 3.514 kr. eller på godt 6 pct.

*) folkepensionsbidrag etc.